Aan de Raad

Made, 20 mei 2025

Raadsvergadering 26 juni 2025	**Registratienummer:** 2025012918 **Casenr:** Meerdere
Onderwerp: Visie onderwijshuisvesting Drimmelen 2025-2035	

Portefeuillehouder: J.G.M. Vissers **Ambtelijke coördinatie:** Sociaal Domein **Steller:** J. Schortemeijer	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit 2. Visie onderwijshuisvesting 2025-2035	**Voorbereiden op:** ☐ Informatietafels ■ Gesprekstafel

SAMENVATTING

In Drimmelen komt een aantal onderwijsgebouwen op basis van de leeftijd in aanmerking voor nieuwbouw dan wel renovatie. Uit zowel het coalitieakkoord als het vorige Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) komen daarnaast een aantal opdrachten naar voren die het noodzakelijk maken om een onderwijshuisvestingsvisie voor de komende 10 jaar op te stellen. Hiermee wensen we richting te geven aan het nieuwe IHP 2027-2030 (met een doorkijkje voor de komende 12 jaar, dus tot 2042). Op basis van bijgevoegde visie geven we een overzicht van de meest urgente onderwijshuisvestingsprojecten voor de komende 10 jaar, hierbij rekening houdend met de urgentie van vervanging dan wel renovatie, planning en gewenste investeringen. De visie geeft inzicht in investeringen in onderwijshuisvesting die nodig zijn in het komende decennium, de richtinggevende keuzes die we daarin willen maken en een eerste globale doorrekening van de financiën. Het document is afgestemd met de schoolbesturen en zij hebben hiervoor ook input geleverd. Na instemming door de Raad met de inhoud hiervan is het een basisdocument voor de verdere gesprekken met de schoolbesturen in het kader van het opstellen van het nieuwe IHP 2027-2030 en het daarmee uitwerken van de concrete huisvestingsdossiers..

VOORGESCHIEDENIS

Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) 2020-2023

In 2020 heeft de raad het huidige IHP 2020-2023 vastgesteld en daarmee toestemming gegeven voor onder meer het uitwerken van de nieuwbouw van Integraal Kindcentrum (IKC) de Stuifhoek in Made. Tevens is daarin de huisvestingsvisie Made vastgesteld waarin ten aanzien van den Duin is vastgelegd dat nieuwbouw/renovatie per uiterlijk 2030 onderzocht zou worden. Verder zou er een onderwijshuisvestingsvisie Terheijden worden gemaakt. Zowel Den Duin als Dongemond en de scholen in Terheijden komen terug in de bijgevoegde Visie Onderwijshuisvesting 2025-2035.

Renovatie Dongemond college 2016

In 2016 hebben we, samen met het schoolbestuur, middels renovatie de levensduur van het Dongemond college voor een periode van minimaal 15 jaar verlengd, dus tot minimaal 2031.

Coalitieakkoord Drimmelen 2022-2026 “Bouwen aan een duurzaam, sociaal en veilig Drimmelen”

In het huidige coalitieakkoord is t.a.v. onderwijshuisvesting onder meer het volgende opgenomen:

- We willen kwalitatief goed onderwijs in goed geventileerde scholen met groene schoolpleinen;
- Wij staan voor gelijke kansen en willen samen met het onderwijs kijken hoe we dat optimaal kunnen invullen;
- We stellen met het onderwijs (PO en VO) een plan op om te komen tot Frisse Scholen. De gemeente investeert mee om het onderwijs hierin mee te krijgen;
- We willen het Dongemond college (VO) tot minimaal 2040 voor onze gemeente behouden en onderzoeken wat daarvoor nodig is. Daarmee bieden we zekerheid voor de toekomst.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?
Met bijgevoegde visie willen we inzicht geven in de benodigde investeringen in onderwijshuisvesting die nodig zijn in het komende decennium en de visie dient tevens als een richtinggevend basisdocument voor de gesprekken met de schoolbesturen, mede in het kader van het (wettelijk verplichte) opstellen van het nieuwe IHP 2027-2030 (met een doorkijkje voor de komende 12 jaar, dus tot 2042). Daar vindt dan vervolgens ook de concrete uitwerking van de dossiers plaats.

<u>IHP</u>
Een Integraal Huisvestingsplan (IHP) is een langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting en wordt opgesteld door de gemeente in nauw overleg met de schoolbesturen. Het biedt een leidraad voor investeringen in de scholenhuisvesting, het zorgt voor een beleidsmatige en evenwichtige inzet van middelen. Het huidige IHP 2020-2023 is begin 2020 vastgesteld, maar de uitvoering van een deel van de daarin opgenomen zaken loopt nog: de nieuwbouw IKC de Stuifhoek in Made wordt momenteel gerealiseerd en zal begin 2026 open gaan, de verduurzaming schoolgebouwen wordt dit en volgend jaar door de schoolbesturen afgerond en de visie Terheijden is in concept gereed en heeft als input gediend voor de bijgevoegde visie.

<u>Nieuw IHP 2027-2030 (met een doorkijkje voor de komende 12 jaar, dus tot 2042)</u>
Na bijna 10 jaar wachten is op 29 januari 2025 het wetsvoorstel ‘planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting’ naar de Tweede Kamer gestuurd. Het voorstel beoogt dat processen en middelen beter op elkaar worden afgestemd en dat er een meer gelijkwaardige positie ontstaat tussen gemeenten en schoolbesturen. De sectorraden onderwijs en de VNG hebben voorgesteld om het IHP en een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wettelijk te verplichten, renovatie een juridische status te geven als primaire verantwoordelijkheid voor gemeenten en het investeringsverbod in het primair onderwijs te nuanceren. Al deze zaken zijn opgenomen in het wetsvoorstel ‘planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting’. Een aantal zaken verandert door dit wetsvoorstel:

- IHP wordt een wettelijke verplichting voor de gemeente. Het moet een overzicht geven van de staat van álle schoolgebouwen en de geraamde investeringsbedragen voor een periode van vier jaar, plus een doorkijkje voor de 12 jaar erna;
- Schoolbesturen delen hun MJOP met de gemeente ten behoeve van het IHP;
- Renovatie wordt een voorziening waar de gemeente primair verantwoordelijk voor is en wordt gedefinieerd als volwaardig alternatief voor nieuwbouw;
- Het investeringsverbod primair onderwijs komt te vervallen. Primair onderwijs mag voortaan investeren vanuit een overschot in de exploitatie, conform hoe dit in het voortgezet onderwijs geregeld is.

Eén en ander gaat naar verwachting in per 2026. Verwacht wordt dat er per 2027 een nieuw IHP dient te liggen. Bijgevoegde visie geeft voor de meest urgente huisvestingsopgaven richting aan dat nieuwe IHP.

Aanvankelijk zou er per 2024 een nieuw IHP gereed moeten zijn. De vorige liep tenslotte tot 2023. Echter hebben we de gewijzigde wetgeving afgewacht en de tijd geïnvesteerd om in overleg met de schoolbesturen tot een gedragen meerjarenvisie te komen. Tevens hebben

enkele in het huidige IHP opgenomen projecten meer tijd gekost dan vooraf was ingeschat (Visie Terheijden, start nieuwbouw IKC de Stuifhoek).

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?

Wettelijk

Gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. Schoolgebouwen moeten ook voldoen aan verschillende huisvestings- en Arbo-eisen. Voor de gemeente Drimmelen betekent dit dat we verantwoordelijk zijn voor bekostiging van (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van zowel de negen scholen voor primair onderwijs als voor de school voor voortgezet onderwijs (Dongemondcollege). Voor een correcte uitvoering van deze verantwoordelijkheid hebben wij in 2021 de hernieuwde Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs vastgesteld. Deze verordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG en een afgeleide van de onderwijswet. Deze wet geeft aan hoe de gemeente invulling moet geven aan de zorgplicht voor de huisvesting. Gemeenten ontvangen voor de financiering van de huisvesting elk jaar een bijdrage in het Gemeentefonds. Schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van het schoolgebouw. Omdat het onderwijshuisvestingsbudget onderdeel uit maakt van de Algemene Uitkering heeft de gemeente de vrijheid deze middelen naar eigen inzicht in te zetten.

Vaak is voor schoolbesturen en gemeente wel duidelijk dat een schoolgebouw ingrijpend aangepast moet worden om te kunnen leren en werken in een gezond gebouw dat past bij de hedendaagse onderwijspraktijk. Het is ook duidelijk dat dit een flinke investering vergt. Het is dus logisch dat besturen en gemeenten een zeer weloverwogen beslissing willen nemen over de toekomst van een schoolgebouw. Daarbij moeten veel verschillende factoren afgewogen worden, zoals het faciliteren van de onderwijskundige visie, toekomstige exploitatiekosten, investeringskosten en eventuele kosten voor tijdelijke huisvesting. Er zijn twee opties: renovatie of nieuwbouw.

DUURZAAMHEIDSPARAGRAAF

Duurzaamheid en binnenklimaat maken een integraal onderdeel uit van de planvorming rondom onderwijshuisvesting. Het bouwen van een energieneutrale Stuifhoek en het samen met de schoolbesturen werken aan Frisse Scholen zijn daarvan goede voorbeelden. Duurzaamheid is daarnaast één van de drie hoofdthema's van het overleg met het lokale onderwijsveld: de Lokale Educatieve Agenda (LEA).

WAT GAAN WE DOEN?

Er is door de gemeente aan adviesbureau Sygma aangegeven welke projecten, en daarmee welke schoolgebouwen, in de visie dienen te worden opgenomen. Het betreft de volgende kernen en scholen, waarvan de noodzaak tot planvorming al eerder is vastgesteld:

- Made: Den Duin, Dongemondcollege, Amerhal (sport - vanwege de ligging)
- Terheijden: De Zeggewijzer, Kindcentrum JIJ

De overige scholen in de gemeente Drimmelen zijn in nog dusdanig goede en/of recente gebouwen gehuisvest dat ze daarom buiten beschouwing worden gelaten in de visie, maar ze staan wel beschreven in het eerste deel van het stuk.

Conclusies / aanbevelingen visie

TERHEIJDEN

In Terheijden zijn er drie scholen. De Zeggewijzer en Zonzeel vallen onder Stichting Katholiek Onderwijs Drimmelen (SKOD), Kindcentrum JIJ is van Stichting Openbaar Onderwijs West-Brabant (OBO). In Terheijden zijn per februari 2025 nu 471 basisschoolleerlingen (ll.). Kindcentrum JIJ (50 ll.) en de Zeggewijzer (244 ll.) liggen beiden

in het oosten van Terheijden; Zonzeel (177 ll.) in het westen. De visie gaat uit van nieuwbouw voor beide scholen de Zeggewijzer en Kindcentrum JIJ op één locatie. Door het combineren van de beide bouwopgaves op één locatie wordt flexibiliteit naar de toekomst mogelijk gemaakt, ontstaat er een gezonde basis voor het toevoegen van extra voorzieningen zoals kinderdagopvang en wordt maatschappelijk geld efficiënt en met minder risico's (flexibele oplossing) besteed.

Hoewel OBO en SKOD bij voorkeur een eigen nieuw gebouw willen, hebben zij begrip voor het standpunt van de gemeente en zijn zij bereid om de komende twee jaar te gebruiken voor onderzoek naar gezamenlijke nieuwbouw met behoud van eigenheid van elke school. De wijze waarop dit vorm gaat krijgen en hoe de samenwerking eruit gaat zien is onderwerp voor een vervolgonderzoek.

MADE
Het Dongemond college en Den Duin starten op korte termijn een pilot met het doel de inhoudelijke samenwerking te verkennen. Die zal o.a. gaan over het werken aan een doorlopende leerlijn. Er is in het verleden ook gesproken over eventuele gezamenlijke huisvesting vanuit de nabijheid van beide scholen ter plekke van het Dongemond College en de Amerhal. Een unilocatie sluit momenteel niet aan bij de visies van besturen en directies van het Dongemond college en Den Duin en vergt een traject van onderop, waardoor die keuze nu niet legitiem is. De visie gaat daarom uit van:

- Behoud en verduurzaming van de Amerhal, omdat het gebouw volgens de huidige inzichten in een goede staat is om een verduurzamingstraject in te gaan.
- Renovatie inclusief een kleine uitbreiding in een intensief kortdurend traject voor Den Duin, omdat de school zich met de huidige inzichten uitstekend leent voor het concept van een kortdurende renovatie waarmee de huidige knelpunten worden opgelost.
- Vervangende nieuwbouw voor het Dongemond college op de huidige locatie. Bij renovatie van het Dongemond college blijven de grootste knelpunten van het gebouw bestaan. Met nieuwbouw kunnen we het behoud van voortgezet onderwijs (VO) in onze gemeente voor de toekomst garanderen.

De plannen behoeven niet of nauwelijks tijdelijke huisvesting volgens de huidige verwachtingen.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?
De schoolbesturen, ouders, kinderopvang, GGD.
Zowel SKOD als OBO hebben aangegeven te staan achter de tekst ten aanzien van hun schoolgebouwen in Terheijden en Made zoals nu opgenomen in de visie. Het bestuur van het Dongemond college geeft aan: "*Het bestuur van het Dongemond college herkent de analyse van de gemeente daar waar het gaat om de huisvestingssituatie van het Dongemond college in Drimmelen. Om tot een goed en passend IHP te komen stellen wij voor een gezamenlijke meerjarige (10- 15 jaar) strategische visie op onderwijs (door) te ontwikkelen en die vervolgens te vertalen naar (onderwijs)huisvesting dat recht doet aan zowel de maatschappelijke rol van de school alsmede status van het gebouw. Het in de visie genoemde 'maximale sturing op doelmatige inzet van middelen' beschouwen wij als een belangrijk uitgangpunt dan wel leidend principe om tot een IHP te komen.*"

WAT ZIJN DE KOSTEN?
De in de visie opgenomen huisvestingplannen voor het onderwijs in Drimmelen leiden tot de volgende **investeringsramingen**:

- Investering in vervangende nieuwbouw op de huidige locatie van het Dongemond college heeft een bandbreedte van circa 16,0 tot 18,8 mln. euro;
- De grootschalige renovatie van Den Duin, waarbij deze kortdurende renovatie plaats zal vinden in de zomervakantie, vergt een investering van ca. 5,4 mln. euro inclusief een uitbreiding ter grootte van twee lokalen;

- Vervangende nieuwbouw voor de Zeggewijzer én Kindcentrum JIJ op één locatie vergt een investering met een bandbreedte van ca. 9,0 tot 9,7 mln. euro.

Dit betekent dat het in totaal gaat om ruim 30 miljoen aan investeringen in de komende 10 jaar.

Bovenstaande bedragen zijn investeringsbedragen incl. BTW, prijspeil april 2025, en exclusief eventuele kosten van grondaankoop. Dat laatste geldt enkel voor de nieuwbouwplannen in Terheijden. Eventuele grondopbrengsten door herontwikkeling van vrijkomende locaties maken ook geen onderdeel uit van de kosteninschatting. Er is tevens geen rekening gehouden met eventuele subsidie-inkomsten. We brengen bijvoorbeeld het Dongemond college in voor subsidiemogelijkheden in het kader van het programma Net op Zee Nederwiek 3 voor een bedrag van 3,5 mln. euro.

Bovenstaande bedragen zijn gebaseerd op gebouwen met een passende omvang conform de laatste leerlingprognoses zonder aanvullende meters voor kinderopvang. Wanneer extra oppervlakte wordt gerealiseerd voor kinderopvang zal deze kostendekkend worden gebouwd en verhuurd (conform bij IKC De Stuifhoek).

Dit levert naar verwachting (en afhankelijk van de dan geldende rentestand) de volgende **kapitaallasten** op:
Dongemond college: nieuwbouw (afschrijvingstermijn = 40 jaar)
Den Duin: renovatie (afschrijvingstermijn = 25 jaar)
Zeggewijzer en kindcentrum JIJ: nieuwbouw (afschrijvingstermijn = 40 jaar)

Uitgaande van de hoogste investeringsbedragen komt dit op een totaal van zo'n € 1,8 miljoen aan kapitaallasten per jaar (op basis van een rentepercentage van 2,5%).

Naast de genoemde kapitaallasten moet ook rekening gehouden worden met de boekwaarde van het Dongemond college en van Kindcentrum JIJ op het moment van de nieuwe investering. Deze boekwaarden bedragen gezamenlijk € 2,6 miljoen per 31-12-2024. Op het moment dat besloten wordt deze panden volledig te vervangen door nieuwbouw, dient op basis van regelgeving (BBV) dan de resterende boekwaarde in één keer ten laste van het resultaat te worden gebracht.

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
Uitstel van de voorgestelde nieuwbouw- en renovatieplannen, dus opschuiven in tijd. Daarnaast kan voor elke school een andere inhoudelijke keuze worden gemaakt. Tot slot is het mogelijk om deze visie niet leidend te laten zijn, maar alles door te schuiven naar het komende IHP 2027-2030 (met een doorkijkje voor de komende 12 jaar, dus tot 2042).

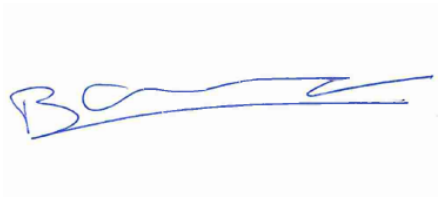
HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
Zodra de raad de visie heeft vastgesteld, starten we, in nauw overleg met de schoolbesturen, met de uitwerking van het nieuwe IHP.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Er wordt voor de huisvestingsplannen onderwijs de volgende voorlopige planning gehanteerd, welke wordt opgenomen en nader uitgewerkt in het op te stellen nieuwe IHP:
- Den Duin – renovatie: (zomer) 2029
- Kindcentrum JIJ en De Zeggewijzer: 2030
- Dongemond College: 2032

Burgemeester en wethouders van Drimmelen

A.J.M. Martens
Gemeentesecretaris

B.H.G. Scholtze
Burgemeester

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 20 mei 2025;

B e s l u i t :

- Het visiedocument onderwijshuisvesting 2025-2035 vast te stellen;
- Het college opdracht te geven de verschillende huisvestingsdossiers samen met de schoolbesturen uit te gaan werken in het IHP 2026-2029 (met een doorkijkje naar de komende 12 jaar, dus tot 2042);
- Vanaf de Kadernota en Begroting 2026 financiële ruimte gaan zoeken om de onderwijsinvesteringen mogelijk te maken.

Made, 20 mei 2025

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening